

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 262. szám.

Péntek, november 14.

A vármegyék.

— nov. 14.

Rövid háromszakaszos törvényjavaslatot fogadott el szerdán a képviselőház, minden izgalom, sőt minden különösebb érdeklődés nélkül. Pedig nagyon nevezetes dolog ez a törvényjavaslat. Az első nagy lépés egy ezeréves intézménynek, a magyar vármegyének korszakos, radikális reformjához. A Ház általánosságban és részleteiben elfogadta a javaslatot, amely nem más, mint bejelentése annak, hogy nem lesz több vármegyei restauráció szép Magyarországon. Az új törvényjavaslat csak annyit mond ugyan, hogy egy esztendőre meghosszabbítják a tisztviselők kinevezését. De a javaslat megokolása, a közigazgatási bizottság jelentése és Tisza István miniszterelnök nyilatkozata után senkinek sem lehet kétsége, hogy mi lesz ezután. Még az idén a Ház asztalára kerül egy új, hatalmas, korszakos reform, a vármegyei közigazgatás reformja. És azontúl a tisztviselőket többé nem választják, hanem kinevezik.

Ennek a nagy reformnak küszöbén egy kissé mélabus hangulat vett erőt rajtunk, amikor a javaslatot olyan csendes közönnyel tárgyalta a Ház. Megelevenedtek előttük a magyar história fejezetei azokról a nehéz időkről, amikor a magyar nemzet csak a vármegyékben és

a vármegyék által élt. Amikor a diéták csak sérelmeket tudtak panaszolni, az államügyeket dikasztériális kormány igazgatta és alkotmány, közigazgatás, igazságszolgáltatás, mind-mind a vármegye hivatása volt. Ma már a vármegye csak árnyéka a réginek. Ma már népképviselői alkotmány van, felelős kormány van, az egész országot betölti az állami hivatalok hálózata. Az igazságszolgáltatást már régen kivették a vármegyék kezéből. A rendőri közigazgatást is tulnyomó részben állami közegek látják el. A szoroson vett vármegyei közigazgatás élén is kinevezett tisztviselő, a kormány bizalmi embere, a főispán áll, fegyelmi, jelölési, sőt kinevezés joggal.

Sok minden megváltozott már 1867 óta és az az alkotmányvédő, nemzetfontartó hivatás, amelyet a vármegyék oly hiven teljesítettek a sötét századok alatt, amikor minden megye külön állam volt az államban, ma már anakronizmus. A régi jó táblabírák ivadékaiból került ki az a nemzedék, amely megcsinálta a nagy 48-iki és 67-iki átalakulást, amely ma a miniszteri székekben és miniszteri szobákban, az országgyűlésen, az állami és autonóm hivatalokban intézi a modern állami és társadalmi élet megsokasodott ügyeit. Most készül e nagy, hatalmas átalakulásnak a betetőzése, amely végleg

elválasztja a szoroson vett állami földadatok az önkormányzat modern és igazi földadataitól, amely visszaadja az önkormányzatot magamagának. A fölösleges és nehéz ballaszttól fölszabadított önkormányzat annál nagyobb erővel foghat igazi földadatahoz, a kulturális és szociális intézmények megteremtéséhez a helyi igazgatás szűkebb területén. Ipar, kereskedelem, közlekedés, iskolák, könyvtárak, muzeumok, népnevelés, a társadalom egybeforrasztása nemzeti humanitárius és hazafias célokban, a közigazgatás ellenőrzése, ez az igazi modern önkormányzat, amelynek hű és szabad teljesítése az alkotmányvédelem terén is nehéz időkből többet használ, mint az a jog, hogy hat évről hat évre a törvényhatóság választja meg az alispánt, a főjegyzőt és a szolgabírákat.

A régi vármegye nem pusztul el, hanem új, hatalmas életre ébred a készülőkorszakos reformmal. És akik e reformtól az alkotmány védőbástyáit féltik, azok hipokriták. Minden tettük ezt bizonyítja. Mikor a vármegyék bizalmi szavazatairól van szó, cinikusan úgy beszélnek a törvényhatóságokról és a magyar intelligenciáról, hogy „függő elemek”, amelyeknek bizalmi nyilatkozata nem számít. De azért a közigazgatás államosításától mégis féltik az „alkotmány utolsó védőbástyáját”.

Renaissance.

A barátja várta.

A diszes kétkaru álló gyertyatartókban sercegeve égett a gyertya s finom füstje elvegyült azzal az enyhe illattal, melyet a párkányokon karesu vázákban álló sárga rózsák terjesztettek.

Letette kezéből a könyvet, sóhajtott, mosolygott, a karesu ujjain lévő vékony gyűrűkre nézett, felpillantott s merengve nézett a semmisségbe.

A férfi belépett — számára most mégis meglepetésképpen s a hölgy bágyadt mosollyal tért vissza a földre az álom országából.

A jövevény megcsókolta kezét s őszinte csodálattal nézett a szemébe:

— Nem hiszi el, signora, hogy e görög ruha lágy vonalai mily szelid harmóniával kísérik testének finoman metszett formáit. A művésznék éled a szeme, mikor önt nézi s nem győzők újra meg újra hálát mondani azért, hogy oly hamar s oly szívesen magáévá tette gondolatomat! Igazán, ugy érzem, mintha csak önmagára gondoltam meg építményeim tervét. Im, itt vannak, signora; azért születhettek meg, mert itt láttam járni önt e karesu, magas oszlopcsarnokban s e fejedelmi környe-

zetben — úgy — úgy, amint most is szemtől-szembe áll velem, signora!

A nő lehajtott fejt, mintha e szavak terhet gördítettek volna a vállára, de aztán erőteljesen felszabadította magát e benyomás alól, felemelte homlokát s nyíltan és belsőleg nézett a férfi szemé közé.

— Az elszakította róla tekintetét, szétterítette rajzait s úgy beszélt róluk a hölgygyel, — némi hévvel, kissé tulbuzgón s felemelve hangját — mintha attól tartana, hogy oda nem való hangárnyalatok esendülnek szavai közé.

A nő jobban uralkodott magán, — kérdései érdeklődésre vallottak — ellenvetései tárgyiasak és átgondoltak voltak.

A művész ellentmondott! — A tárgy magával ragadta, fejtegetéseibe tűz és meggyőző erő vegyült s pillanatra elnyomott minden egyéni érzést az újra felfedezett görög művészet tisztaságáért való lelkesedés.

A nő merően nézett rá, — sötét, nagy szeméi gyöngéd anyai kifejezést öltöttek s finom, fölényes mosoly játszadozott keskeny ajkai körül. Hallgatta, mohón szivta magába szavait s e közben egyre csak azt gondolta magában:

— Győzni kell, győzni fog érzelmén! — a művészet majd megtanítja feledni —

vagy alkotni az emlékezetben. Igen, az emlékezet meg fog dicsőíteni engem — emlékezetben nem nő, hanem Istennő leszek — Aphrodite? — Nem, talán Athene...

A férfi még mindig elragadtatva beszélt, de a történet tárgyas „felfogásáról” eljutott a szubjektív benyomás éleveségéhez, a nyugodt és egyszerű nagyság megnyilvánulásaihoz, amint a művész szemé látja őket, a kégyes muzsához, ki egyedül képes megnyitni a „szép”-nek a halandó szemét. Igen, csak róla beszélt, csakis ő róla. Feledte, hogy más férfunak, a mecenásznak felesége, azé a férfiúé, ki nek palotákat épít — e nő most az övé, végre meg kell modani neki, mennyire s mily elválaszthatatlanul magáénak tartja, a fehér kezére fogja szoritani ajkát, a karjai közé ragadja...

A nő dobogó szívvel látta mindennek elkövetkezését, vértézve volt, a hangja nem is remegett.

— Hová törnek, barátom, egeket ostromló vágyai? Hiszen tudja maga is, hogy másé a szívem, azé a férfiúé, aki tisztult érzékkel és nagylelkű kézzel oltárokat emeltet a művészetnek! Szeretem a férjemet! Önnek édes mester, csak barátja lehetek, barátja, oltalmazója, segítő-társa, keressen még ezer más szót annak

Szenzáció!

Előleges Mozi jelentés.

Szenzáció!

A városi színházban

folyó évi november hó 19-én és 20-án **FEDÁK SÁRI**

1. é. november hó 21. és 22-én **Posquall osodás fölívtele:**

Márta

egy asszonyi karrier története 5 fölvonásban. Irta: Nádás Sándor

Pompeji végnapjai.

Edward Bulwer világhírű történelmi regénye után 6 részben.

Főszereplő: **FEDÁK SÁRI.**

Naponta 2 előadás, délután 5 órakor rendes Mozi-helyárral, este fél 9 órakor pedig mérsékelten fölemelt helyárral.

Jegyek már kaphatók a Mozi pénztáránál.

921-6.3

A mozi kollemissen fütve van

Azaz, nem is féltik, csak néha emlegetik szokás módjára, régi, unott, elesélt, hazug jelszavaik mellett. Miattuk a közszabadságokat is, az alkotmány utolsó védőbástyáit is elviheti az ördög. A fődolog a kényelem és a „meglepetészerű” politika.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

November 14.

Barométer emelkedik 747.8. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 10.4 C°. Hőmérséklet: maximum 13-ikán 1.6 C°, min. ma reggel 8.9 C°. Csapadék — d. e. eső. Felhőzet Nb10. Szélirány és erősség SE3. Jólát a következő 24 órára: Változékony, szeles, sok helyütt csapadék, hűvösebb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnak este 8 óra 38 percre; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percre; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek városi képviselőtestülete f. évi november 17-ikén, hétfőn d. u. 3 órakor a volt esküdtzéki teremben közgyűlést tart.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Kiss Károly tb. városi számviszt, pancsovai lakost pénzügyi számgyakornokká kinevezte.

— **Az ideai dohánybevéltetés.** A vármegye alispánja közli, hogy Torontálvármegyében az 1913. évben az egyedáruság részére engedély mellett termelt dohánybevéltetésének határideje a következőképp lett megállapítva:

A esőka i bevéltési állomáson 1914. évi január 2-től február hó 12-ig.

A nagybecskereki bevéltési állomáson 1914. évi január 2-től február hó 12-ig.

az önzetlen barátságnak a kifejezésére, melyet iránta érzek! Most pedig, édes barátom, legyen mára elég; még sok elintézni valóm van, mert hosszabb utra készülök a testvéremhez.

A művész szótlatlan göngyöltte össze rajzait, tompa hangon néhány bucsuzó szót rebegett és mérhetetlen fájdalommal nézett a nőre.

Az kezét nyújtotta neki és melegen megszorította a kezét, könnyű pirosság ömlött el arcán, a szeme fátyolozott s minden átlátszóság nélkül való volt bágyadt fényében.

— Isten vele, barátom s ha néhány hónap múlva visszatérek Firenzébe, hadd lássam oldalán felesége gyanánt az elragadó signorinát. Tudhatja, kit gondolok, ő lelkéből szereti önt, barátom s az ő karesu természetén méltán bámulhatja majd a görög ruha „lágú vonalait!”

Titokzatosan mosolygott s a férfi elment...

A nő tagjait remegés futotta át, mikor a művész léptei lassanként elhangzottak a csarnok márványkököckáin, a néma helyiségben feltört az elfojtott zokogás s a hangot titokzatosan elnyelték a falak drága globelinjei:

— Isten hozzád! — mondotta a nő halakán — csak a lelkesedést volt szabad felbresszenem benned, Isten hozzád mindörökre!

Szemét könny borította el, a gyertyafény bus homályba veszett e ködfátyolon át. A nő megtörölte szemét s kezébe vette azt a bőrkötésű könyvet, melyet az imént olvasott. Hadd próbálja ki lelkén erejét a vigasztaló Homérosz, hadd töltse meg szívét mások fájdalmával. Szeméből lemondó, fájó mosoly sugárzott, a könyv reszketett kezében s olvasta: „Adromache bucsuja Hektortól.”

Tea Graziella.

lomáson 1914. évi január 2-től február hó 12-ig.

A zombolyai bevéltési állomáson 1914. évi január hó 2-től január 31-ig.

— **Felső kereskedelmi iskolai tanulók a sörgyárban.** A helybeli állami felső keresk. isk. érettségiző tanulói Perl Mihály és Reimholz Árpád tanárok kíséretében ma délelőtt megtekintették a Dungyverszki-féle nagybecskereki sörfőzdet. A gyárban Szabó igazgató előzékeny és lekötő vezetője mellett az ifjuság nagy érdeklődéssel szemlélte a gyár legmodernebb berendezését és figyelemmel hallgatta Szabó igazgató érdekes magyarázatait. Végül a sörfőzde igazgatója szíves vendéglátásban részesítette a tanulókat, táblázati kimutatásban nyújtott még a sör fogyasztásáról a világ népei közt magyarázatot. Érdekes volt megtudni, hogy míg nálunk pl. átlag egy emberre 15 l. sör esik, Németországban már 240 l. A felső keresk. iskola vezetősége ezúton is köszönetet mond a gyár igazgatójának a szíves fogadtatásért.

— **A titel-zsabyai hid.** A képviselőház tegnapi ülésén Torontál- és Bács megye több községének küldöttsége jelent meg Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszternél és Tellezsky János dr. pénzügyminiszternél. A küldöttséget, amelyhez Vojnits István báró, Pap Géza báró, Popovits V. István, Szlezák Lajos képviselők is esatlakoztak, Zákó Milán képviselő vezette és Vidieky György kabovi apát tolmácsolta a miniszterek előtt a küldöttségnek azt a kérését, hogy a titel-zsabyai vasut a Tisza áthidalásával minél előbb kiépíttessék, megjegyezve, hogy az érdekelte községek ennek a tervnek keresztülviteléhez már másfél millió korona hozzájárulást is megszavaztak. Hogy a hid építése sztratégiai szempontból is milyen fontos, arról egy régebben tartott ankét is tanúságot tett. Gadasági és ipari fontosságát pedig az bizonyítja leginkább, hogy Szegedtől Titelig a Tiszának sehol semmiféle áthidalása nincsen, úgy, hogy a forgalmat, különösen télviz idején, szinte lehetetlen lebonyolítani. Tellezsky János dr. pénzügyminiszter kijelentette, hogy az állam pénzügyi helyzete ezidő szerint nagyon kedvezőtlen s így nincsen abban a helyzetben, hogy pozitív ígéretet tegyen. Igéri azonban, hogy mihelyt az állam pénzügyei javulnak, a tervet is meg fogja a kormány valószínűleg, Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter hasonló értelemben nyilatkozott és kijelentette, hogy minden erejével elő fogja segíteni ezt az akciót.

— **A felsőeleméri kolerajárvány.** A Felsőeleméren föllépett kolerajárvány nagyobb mérvű továbbterjedését sikerült meggátolni a hatóságoknak, de egy-egy újabb eset mégis előfordult. Így ma Mircesics Lujza odavaló 40 éves asszony betegedett meg kolerában, több eset azonban nem volt s a betegek közül újabbban nem halt meg senki. Dr. Haidegger Lajos megyei főorvos állandóan személyesen ellenőrzi az óvintézkedéseket s ma is kiment Felsőelemérra a helyzet megvizsgálására.

— **Nem tudta, hogy meglopták.** A budapesti rendőrség tegnapelőtt sürgönyileg értesítette a temesvári rendőrség bünyügyi osztályát, hogy a fővárosban elfogtak egy Theisz Henrik nevű 37 éves wieni születésű borbélysegédet, aki kihallgatása során beismerde azt, hogy néhány nap előtt Temesvárott megloptott egy Kissidai nevű parasztságosnyit. A megloptott asszony állítólag a józsefvárosi Fröbl utcában lévő Csermák-udvaron lakik és ettől az asszonytól 220 koronát lopott volna el a fővárosban elfogott tolvaj. A temesvári rendőrség ezen értesítés alapján kinyomozta, hogy az említett Csermák-udvarban lakik egy nem Kissidai, de özvegy Kisslár Györgyné nevű 70 éves piaci kofa, akinél Theisz Henrik a múlt hetek folyamán tényleg több ízben járt és az öreg asszonynak a piacon az árak körül segédkezett és kisebb utakat tett meg. Kisslár Györgynét beidéztek a rendőrségre és elébe tartották Theisz Henrik vallomását. Ekkor kiderült, hogy a törődött öregasszony még mitsem tudott arról, hogy őt meglopták volna. Hazasiétt

és szekrényében a fehérenemük között elhelyezett volt megtakarított pénzeszközét keresve, reájött, hogy Theisz igazat mondott, mert a 220 korona készpénze tényleg eltűnt. A Budapesten fogva levő tolvajt átkísérik a temesvári kir. ügyészség fogházába.

— **Ellopták a talált tárgyakat.** A lugosi állomásfőnökségen már régóta gyanakodtak Nyisztor Flóra és felesége, született Kina Eva államvasuti kocsitisztítókra, hogy az utasok által elfelejtett és a vasuti kocsikban hagyott tárgyakat nem szolgáltatják be az állomásfőnökségnek. Házukat tartották náluk és ez alkalommal több száz korona értékű karpereceket, női és férfiorákat, retikulókat és egyéb tárgyakat találtak náluk. Nyisztor és felesége részleges beismerésben vannak, amennyiben a tárgyak egy részét a vasuti kocsiban találtknak jelentették ki. A többi tárgyra nézve az volt válaszuk, hogy ezek saját tulajdonukat képezik. Ez a magyarázat nem elégitette ki az állomásfőnökséget, mert a tárgyak legnagyobb része uri tulajdonosokra vall és finomabb munka. A vizsgálat folyik.

— **Bérgyilkosság.** Lugosról írják: Bozsor községben vérlázító bérgyilkossági kísérlet történt. Jossóf Virgil ottani kereskedő este háromnegyed nyolc óra felé kereskedéséből az utcára lépve, két gyanus alakot pillantott meg, akikől kíváncsiságuk után tudakozódott, e pillanatban az egyik alak észlelte fejében feléje sujtott s fejében találta. Jossófban még volt annyi erő, hogy segítségért kiáltson, mire a tettesek megfutottak. A bozsori esendőség azonnal megkezdte a nyomozást, melynek szálai Lugosra vezettek. A gyanú két városi gyeplegény ellen irányult, kik letartóztatásuk után bevallották, hogy ők azok, kik Jossóft meg akarták gyilkolni és azt állították, hogy erre a tetteire Riesz Jakab bozsori koresmáros és kereskedő s apósa, Waldner Mór lugosi városi gyepmesteri ispán bérelte fel őket. A tetteseket s a felbujtással vádoltakat a esendőség letartóztatta s a vizsgálat ellenük nagy eréllyel folyik.

— **Eltűnt leány.** Napokkal ezelőtt eltűnt Lugosról Nánó Mariska tizenöt éves leány, kit eddig még nem sikerült megtalálni. A leány közepetermetű, széles vállú és szőke haja van. Kékalapu piros babos szoknyát viselt. Eddig még nem lehetett megállapítani, vajjon büntény, vagy pedig öngyilkosság esete forog fenn.

— **Fiatalférfi.** Mint Lugosról írják, Vrabeté Péter 16 éves fia Nérapatas községben játék közben összeveszett a 12 éves Vnescu Jonnal és ezt forgópiszolyival fejbe lötte. A szerencsétlen fia halálosan megsérült.

Irodalom.

(*) **Mozi.** A magyar humorirodalom színe-java termését gyűjti egybe a legvidámabb pesti ujság, a Mozi minden egyes száma. Minden héten speciális számot ad, az eddig megjelentek igazi szenzációi a viccelapírásnak; országszerte beszélnek az antiszemitá, a pikantéria, a milliomos- és a szabadsajtó-szám fölünyes ötletességéről. Az utánuk következők még trappánsabbak, még eseményesebbek lesznek. A munkatársak a legnépszerűbb, legkiválóbb írók: Szomaházy István, Gábor Andor, Liptai Imre, Molnár Jenő, Kálmán Jenő, Vajda Ernő, Paulini Béla, Nagy Lajos, Koresmáros Nándor, Veseey Dezső, rajzolói a legelső: Major, Dezső, Vértes, Metzner, Danner, Szigeti és sokan mások. A Mozi-nak, amely hirtelen lendülettel lett egyikévé a legelterjedtebb magyar hetilapoknak, az egész országban trafikokban, rikkancsoknál, pályaudvarokon husz fillér az ára.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

TÁVIRATOK.

A sajtóreform tárgyalása.

A képviselőház mai ülése. — Delegációs tagválasztások. — Folytatják a sajtóreform tárgyalását. — Az ülések meghosszabbítása. — Andrassy beszél.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta a sajtójog reformjáról szóló javaslat tárgyalását. A tárgyalásra az ellenzék nem jött be, csupán az ülés végén a napirend megállapításánál, amikor Andrassy Gyula gróf kelt föl szólásra. E sorok írásakor Andrassy még beszél s az ülés folyik.

A képviselőház mai ülését

Beöthy Pál elnök fél 11 órakor nyitotta meg. Az ellenzék már tíz órakor bejött a Házba s a folyosókon tartózkodott, de az ülésterembe nem ment be, csupán Andrassy Gyula gróf ült a helyére.

Az elnöki előterjesztések után harmadszori olvasásban megszavazzák a tegnap elfogadott törvényjavaslatokat, köztük a jegyzők fizetésrendezéséről szóló javaslatot is, majd

megválasztják a delegáció tagjait,

ugy, ahogy azokat a pártok jelölték, azonkívül megválasztják a polgári perrendtartás végrehajtása ügyében kiküldött ötvenes bizottság tagjait.

Ezután

folytatták a sajtóreform tárgyalását,

amelynek vitájában ma elsőnek Kenedi Géza szólalt föl, aki hosszú beszédben foglalkozott a javaslattal, rámutatott a sajtó egyrésztben mindjobban lábrakapó durvaságokra, kulturátlanságra, amelyek az orvoslást sürgetik. Részletesen polemizál Vázsonyival s kifejti a javaslat előnyeit. Kenedi kibeszéli a vitára szánt egész időt s a jobboldal tapsa közt befejezi beszédét.

Most az elnök jelenti, hogy Vojnics István báró indítványt adott be

a Ház üléseinek meghosszabbítására.

Az indítvány fölött a holnap üléseken egyszerű szavazással döntenek.

A holnap ülése napirendjének megállapításánál az elnök javasolja, hogy holnapra a sajtóreform tárgyalásának folytatását tűzzék ki.

Itt

Andrassy Gyula gróf szólal föl,

akinek beszédére az addigi vita iránt nem érdeklődő s a folyosón mulatozó ellenzék bevonul az ülésterembe.

Andrassy Gyula gróf beszédében azt a sokat emlegetett ellenzéki felfogást hangoztatta, amely szerint a mai viszonyok nem alkalmasak ennek a javaslatnak a tárgyalására s a mai kormánynak és többségnek szerinte nincs joga korszakalkotó reformok alkotására. A helyzetben bizza a kormány a döntést a nemzetre s írja ki a választásokat.

Lapunk zártakor Andrassy még beszél.

A TRÓNÖRÖKÖS ANGOLORSZÁGI UTJA.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje ma délben Londonba utazott az angol királyi pár meglátogatására.

A DELEGÁCIÓK.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A delegációk üléseit november 18-án nyitja meg a király Bécsben trónbeszéddel. A magyar delegáció üléseire a parlamenti őrség husz tagját vezénylik föl Horváth Péter alezredes vezetésével.

KOSSUTH FERENC ÁLLAPOTA JAVUL.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenc az éjszakát nyugodtan töltötte s állapota általában javul, úgy, hogy több orvosi jelentést sem adnak már ki. Az orvosok most már biznak Kossuth Ferenc teljes felgyógyulásában. A beteg államférfi hogyléte iránt ma is számosan érdeklődtek.

A TÖRÖK—GÖRÖG BÉKEKÖTÉS.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, a török—görög delegátusok tegnap valamennyi függő kérdésre megegyeztek s az éjjel aláírták a békeszerződést.

AZ UNIO ÉS A MEXIKÓ VISZALYA.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, az Unio fegyveres beavatkozása egyelőre elmaradt, mert Wilson elnök azt az értesítést kapta, hogy jegyzékére Huerta elnöktől azért nem kaphatott választ, mert Huerta mexikói elnök több napja nyomtalanul eltűnt.

A RUTÉNEK OBSTRUKCIÓJA A REICHSRATHBAN.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a rutének obstrukciója még mindig folyik az osztrák Reichsrathban. A kormány most olyan helytartót akar küldeni Galiciába, aki a rutének előtt rokonszenves s megnyugtató hatással lehet rájuk nézve.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a vezető értékek árfolyama délben a következőleg zárult: Magyar Hitel 818.50, Osztrák Hitel 624.50, Koronajáradék 81.20, Osztrák Magyar Államvasut 692.50, Jelzáloghitelbank 417, Leszámitoló Bank 506, Hazai Bank 280, Magyar Bank 535, Kereskedelmi Bank 3690, Rimamurányi 645, Salgótarjáni 734, Általános Kőszénbánya 1020, Közuti Vasut 625, Villamos Vasut 350, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (1914 áprilisra)	11.27
Rozs (1914 áprilisra)	8.75
Zab (1914 áprilisra)	7.30
Tengeri (1914 májusra)	6.28

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből,

fehér literje 76 fillér,

vörös „ 72 „

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.

:: alatt a házmesternél. ::

820—x.23

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, illusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklámcédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál“ kiadóhivatalába intézendők. 425—x.66

A csenei járás főszolgabírájától.

5077—913. szám.

917—3.3

Pályázati hirdetmény.

A Torontálmegye csenei járásához tartozó Öregfalú községben újonnan rendszeresített községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei szolgabírószághoz a f. évi december havának 1-éig benyújtsák, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

Kézpénzfizetés évi 1400 korona és szabad lakás, esetleg 200 korona lakásbér.

Csene, 1913. évi november hó 8-án.

Ifj. Tullics György főszolgabíró.

Nagykikindai járás főszolgabírájától.

3885—913. szám.

916—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye nagykikindai járásba bekelezett padói körorvosi állásra pályázatot hirdetek. A körhöz tartozik Padé és azzal összeépült Magyarpadé községe.

Az évi javadalmazás az 1908: XXXVIII. t.-c. értelmében 1600 korona törzsfizetés, 5 évenként összesen 800 koronára emelkedhető 200 koronás ötödéves korpótlék, Magyarpadé és Padé községtől egyenként 300—300 korona személyi pótlék, Magyarpadé és Padé községtől egyenként 150—150 korona lakbér, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által 72281/VII—a. 1913 szám alatt engedélyezett 1000 korona helyi pótlék. Szabályrendeletileg megállapított nappali 1 korona, éjjeli 2 korona látogatási díjak, továbbá husszemlézeti és halottkémlési díjak élvezete.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1908: XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 30-ig a nagykikindai szolgabírói hivatalhoz küldjék be.

A szerb nyelv tudása kívánatos.

A választás folyó évi december hó 9-én d. u. 1/2 órakor fog Padé község-házánál meg-ejteni.

Nagykikinda, 1913. évi október hó 27-én.

Horváth Zoltán, főszolgabíró.

1612. Bvk. 1913. sz.

938—1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. I. 1281/3. sz. végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 2000. számú végzése folytán Eck Jakab gépész nagybecskereki lakos javára 580 korona tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi október hó 10. napján lefoglalt és 700 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskereken Német-utca 204. házszám a. leendő megtartására határidőül 1913. évi november hó 21. napjának délután 4 órája kitűzetik az 1913. évi V. 2000/2. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: Egy darab 16 lóerős hajómotor.

Nagybecskereken, 1913. évi november hó 3. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Објава дражбе на мањак.

Према решењу Управе срп. прав. цркв. нар. фондова и добара у Срем. Карловцима бр. 6049/874. ех 1913. држаће се на дан **5/18. новембра 1913. у 10 часова пре подне у ВЕЛ. БЕЧКЕРЕКУ** у малој дворани српске правосл. црквене општине

дражба на мањак

за оправку садњих зграда на земљи закладе Кузмана Мунчића у Вел. Бечкереку.

Предрачуна свота је 4340 К 45 пот.

Услови и прорачун са наплатом могу се видети у канц. зарији прачасног господина протоњавесника Жарка Стакића пароха велкобечкереког.

Лицитанти су дужни на дан лицитације подложити пов. ренету 5% вишим вдука од пр. драчуна своте.

З држав. се право поверења према личности, макар понуда била и скупља.

Достава је дужан иети дан свој вишману допунити на 10% од предрачуна суме.

У Карловцима, 27. октобра (9. нов.) 1913

Ing. СВ. СТАНКОВИЋ

923—3.3

хонорарни мерник.

Арвереси hirdetmény.

Torontálsziget község határában gyakorlandó vadászati jog 1914. évi január hó 1-től 1919. évi december hó 31-ig terjedő időre Torontálsziget község háza tanácsstermében **folyó évi november hó 22-én d. e. 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Torontálsziget, 1913. évi november hó 13.

934—1.1

Községi előljáróság.

Tanonc
— jó házból való fiu —
fizetéssel felvétetik.
Egy fiatal boltiszolga is alkalmazást nyer
Mangold Lipót
— könyv- és papirkereskedésében. —

933 2.1

Nagyzerzsébetlak község előljáróságától.
1246—1913. szám. 927—3.2

Hirdetmény.

Nagyzerzsébetlak község előljárósága köz-
hírré teszi, hogy 3 darab kiselejtezett, de fel-
javított bikát a folyó évi november hó 19-én
reggel 9 órakor a község házában tartandó
nyilvános árverésen elad, mely árverésre a
venni szándékozók ezennel meghívotnak.

Nagyzerzsébetlak, 1913. évi november hó 12.

Községi előljáróság.

Istvánföldsé község előljáróságától.

1795—913. szám.

931—1.1

Hirdetmény.

Istvánföldsé község előljárósága köz-
hírré teszi, hogy 1 darab 3³/₄ éves fekete Noniusz
fajtájú tenyésztésre alkalmatlan **menjő** és 2
darab 2¹/₂ éves tenyészkeptelen **kanja folyó hó**
23-án d. e. 10 órakor tartandó nyilvános
árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Istvánföldsé, 1913. évi november hó 11-én.

Az előljáróság.

Árkod község előljáróságától.
2500/913. sz. 929—1.1

Арвереси hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel köz-
hírré teszi, miszerint **Árkod** község tulajdonát
képező „Pészak“ dűlőben fekvő 112 hold szántót
és Pészakovaeski vinogradi dűlőben fekvő 72
hold szántót és az ezen területekhez tartozó
két „Spiez“ darabot kukoricavetés alá, majd
pedig olyan 6 éves bérlők bérföldeit, kik a
hasznóbérrel az árverés napjáig hátralékban
maradtak, **f. évi november hó 18-án délelőtt**
9 órakor nyilvános árverésen a községi tanács-
termében hasznóberbe fogja adni.

Közelebbi feltételek a községi jegyzői iro-
dában megtudhatók.

Kelt Árkodon, 1913. évi november hó 9-én.

Árkod község előljárósága.

1377. Bvk. 1913. sz.

935—1

Арвереси hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1913.
évi 14962. számú végzésével megkeresett nagy-
becskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V.
1702. számú végzése folytán Engel Wolf és
társa javára 500 korona tőkekövetelés és járulé-
lékai erejéig elrendelt biztosítási vegrehajtás
folytán 1913. évi augusztus hó 25. napján le-
foglalt és felülfoglalt és 3578 koronára becsült
ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak
Nagybecskereken Szerb temp'om-utca 26. sz.
alatt leendő megtartására határidőül **1913. évi**
november hó 18. napjának délelőtt 9 óraja kitűze-
tik, az 1913. évi V. 1702/3. sz. a. k. végzés
alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: női ruhadiszek, butorok

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20.
§-a értelmében még a következő foglalta-
tók részére is elrendeltetett:

A. Greiff 500 korona

Nagybecskereken, 1913. évi október hó 28.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

1913. évi 250,000.000 K névértékű 4¹/₂%-os m. kir. állami pénztárjegyek.

A Magyar Általános Hitelbank vezetése alatt álló konzorcium részéről folyó évi október hó elején átvett

250,000.000 K n. é. 4¹/₂% m. kir. állami pénztárjegyek

Magyarországban és Ausztriában a konzorcium összes tagjainál nyilvános aláírásra bocsátatnak.

A pénztárjegyek, melyek a folyó év végén lejáró 250,000.000 K összegű pénztárjegyek helyébe adatnak ki, f. é. október 1-től kezdődőleg 4¹/₂% szelvénykamatot hajtanak és legkésőbb lejáratuk alkalmával, azaz 1916 október 1-én névértéken fizettetnek vissza. A pénztárjegyek, valamint az azokon levő kamatszelvevények minden fennálló és a jövőben behozandó magyar adó, bélyeg és illeték levonása nélkül váltatnak be.

A magyarországi jegyzési helyek a következők:

Budapesten: a magyar királyi központi állampénztár,
a Magyar Általános Hitelbank,
a m. kir. postatakarékpénztár,
a Pesti Hazai első Takarékpénztár-Egyesület,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank,
továbbá

a magyar szent korona országainak területén:

valamennyi királyi állampénztár és adóhivatal,
az említett fővárosi pénztárak fiókjai,
valamint
a Wiener Bank-Verein és
az Anglo-Oesterreichische Bank fiókjai.

A pénztárjegyekre jegyzések kétféleképpen eszközölhetők és pedig:

a) oly módon, hogy fizetésképpen a folyó év végén lejáró, 1910. évi kibocsátású 4¹/₂% állami pénztárjegyek nyujtatnak be;

b) készpénzfizetés ellenében.

A subscriptió alkalmával azon jegyzések, amelyek a

folyó év végén lejáró pénztárjegyek kicserélése céljából eszközöltek, teljes mértékben fognak figyelembe vétetni, míg a készpénzjegyzésekre az esetleg fennmaradó pénztárjegyösszeg fog jutni.

A kicserelési bejelentések f. é. november 12—18-ig bezárólag, a készpénzjegyzések pedig ezen időtartam utolsó napján, azaz november 18-án lesznek a fent említett aláírási helyeknél — a szokásos üzleti órákban — eszközölhetők.

1914 május 15-ig terjedő zárolási kötelezettséggel történő jegyzések a kiosztásnál különös figyelemben fognak részesülni.

Az aláírási ár úgy a folyó év végén lejáró pénztárjegyeknek esereképpen beszolgáltatása esetén, mint a készpénzjegyzésekre nézve **95%**, hozzáadva az 1913 október hó 1-től az átvétel napjától járó 4¹/₂% folyó szelvénykamatokat.

Az új pénztárjegyek átvétele a kicserelési jegyzéseknél f. é. december 1-től 31-ig, készpénzjegyzések esetén pedig f. é. december 1-től 20-ig lesz eszközölendő.

A kicserelésre benyújtott régi pénztárjegyek értéke és az új állami pénztárjegyek ára közti különbözetet az aláírási helyek az átvétel alkalmával készpénzben térítik meg. A régi pénztárjegyek benyújtásával egyidejűleg kifejezendő kívánságra ezen különbözet kiegyenlítésekképpen, ameddig a készlet tart, megfelelő további összegű új kibocsátású pénztárjegy fog a fenti aláírási ár alapján kiosztatni.

Készpénzaláírásoknál 5% biztosíték teendő le.

Az új pénztárjegyek — tekintve, hogy azok, mint fentebb említettett, 1916 október 1-én névértéken váltatnak be — 6¹/₂%-ot meghaladó évi kamatozást szolgáltatnak.